

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a laptulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitótér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvmd-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A zentai csata.

Zombor, 1896. szeptember 10.

Több ízben olvastuk már e lapok hasábjain, hogy Zenta városa milyen impozáns módon készül megünnepelni a zentai csata kétszázadik évfordulóját. Mondanunk sem kell talán, hogy milyen végtelen nagy örömet érzünk a zentaiak szép törekvése fölött s hogy milyen őszinte jóakarattal kívánjuk, mikép az az ünnepély minden ízében méltó legyen a kétszáz év előtti nagy naphoz.

Nagy nap volt az Urnak 1697. esztendőjében szeptember hó 11-ike. Kemény, erős csatán, amelyen a hajnalpir a felszabadulás boldogító mosolyával köszöntötte a török iga alatt görnyedő magyart; az est beálltával pedig az égen feltűnő csillagok ragyogása mint szabad országot üdvözölte szép magyar hazánkat. A Tisza fodros hullámai pirosultak az ozmán-vértől s az ezer és ezer török holttest fölött kavargó örvényt alkottak; a kavargó örvények moráját tulszárnyalta a törökök kétségbeesett halálhürgése, amely a félhold-uralom megszűnésének s a kereszténység fényes győzelmének hirmondása volt.

Most, hogy hazánk fennállásának ezredik esztendejét ünnepeljük, a szokottnál behatóbb visszapiillantást vetünk nemzetünk történelmére. Látjuk azt a sok szenvedést, azt a végtelen sok küzdelmet, amellyel a sors népközt évszázadról évszázadra ostromozta. Mintha csak a végzet megirigyelte volna a magyartól ezt a szép hazát, e szép hazának bérceit és aranykalásos rónait. Egyik legtartósabb s a teljes megsemmisüléssel fenyegető csapás volt a törököknek hódítása. Szép hazánkat igába hajtott, visszavetve azt a művelődés terén mérhetlen hosszú időre. Évszázados küzdelmek, harcok folytak, a magyarnak igénybe kellett venni minden lelkesedését, erejét és ősi bátorságát, sőt a külföldnek is sorompóba kellett lépnie, hogy az az ósdi nyüg lerázható legyen s a nyugalom újra biztosítható a vad kelet hordáival szemben nyugat békés fejlődése részére.

A törököknek leveretése egyértelmű hazánk felszabadulásával; ki kellett őket innen űzni, a hatalmukat megtörni, hogy Magyarország újra szabadon lélegezzen fel s újra kiléphessen a civilizáció versenypályájára. Az ozmán hatalom visszatorozása hazánkra nézve a létnek kérdése volt, de nem kevésbé fontos dolog volt egész Európát illetőleg. Tudjuk, hogy a török nemcsak

épen Magyarországot akarta meghódítani, hanem rózsás álmaiban világalomról ábrándozott. Törekvése végveszéllyel fenyegette a művelt nyugatot s így hadüzenet volt egyuttal a kereszténység ellen is. Magyarország volt a védbástya; mert míg a török fegyverek ellen a saját érdekeit védte, addig egyuttal védelmére szolgált az egész művelt világnak.

Az évszázados küzdelmek, a párját ritkító kitartás végre megteremtették a kellő eredményt. A török félholdnak fénye elhomályosult, az erő elgyengült, az Isten csapása elhárult.

A zentai csata volt az, amely végleg megtörte a törökök hatalmát. Győztes seregeink fővezére, savoyai Eugen herceg a felsőbb parancs ellenére nem szorított a védelmi álláspontra, hanem támadólag lépett fel. Támadása páratlanul fényes diadalt eredményezett; e diadal folytán a félhold elbukott, hazánk, a temesi bániságot kivéve, felszabadult s a török hatalom végkép elvesztette félelmetes jellegét.

Ennek a dicső fegyverténynek, a mely a törökök hódító erejének teljes megsemmisítését jelenti s azt eredményezte, a 200-ik évfordulója nagy ünnepe Magyarországnak, de nagy ünnepe az egész művelt nyugatnak, a kereszténységnek.

Zenta városa szobrot akar emelni a hős Eugennak; a szobor leleplezését a 200-ik évforduló napjára, 1897. szeptember 11-re tervezik. A leleplezési ünnepélyen — úgy halljuk — maga öfelsége is meg fog jellenni.

Ez az ünnepély tehát nem lehet kis arányú. Ez az ünnepély nemcsak Zentának ünnepe, hanem első sorban egész Magyarországnak. Bármennyire méltányoljuk is tehát Zenta városának törekvését, nem tartjuk helyesnek, hogy a saját erejéből igyekezze a tervét megvalósítani. Vigye ő a vezérszerepet, de forduljon a vármegyéhez, forduljon a kormányhoz, kérje ki ezeknek hathatós támogatását. A kormány támogatása és aktív szereplése megadná az ünnepélynek az országos jellegét, a mi — nézetünk szerint — elkerülhetetlenül szükséges volna. Hiszen az ország nem lehet közönyös egy olyan ténynek megünnepelésekor, amely egy százados nyügtől, roppant nagy veszálytól szabadította meg. A vármegye pedig — reméljük — szívvel-lélekkel Zenta mellé áll s teljes odaadással tesz majd meg minden lehetőt a cél minél fényesebb keresztülvitele érdekében. Itt jegyezzük meg, hogy holnap, szeptember

11-én tartják meg Zentán a szoboralap javára a már általunk is jelzett fényes és nagyszabású hangversenyt. Megyénk közönségének már most van tehát alkalma bebizonyítani, hogy mennyire szívén viseli a zentaiak által megpendített hazafias ügyet. Biztosak vagyunk benne, hogy Bács megye színe-java ott lesz a hangversenyen s így már ez az ünnepély meg fogja teremteni a jövő évi nagyszabású ünnepélyhez a kellő erkölcsi és anyagi alapot.

A mult évi zárszámadások. A miniszterelnök, mint értesültünk, már legközelebb a képviselőház elé terjeszték az állami számvéveszték jelentéseit a mult évi állami zárszámadásokról, a vaskapu szabályozási munkálatok mult évi költségeiről s a mult esztendő folyamán történt nyugdíjazásokról. A mult évi zárszámadás adataira első sorban a ház pénzügyi bizottságának van szüksége a jövő évi budget előirányzat megírálásához, a melynek megkezdése már a csütörtökön tartandó bizottsági ülés napirendjére ki van tűzve.

Fogyasztási adóberletek felmondása. A pénzügyminiszter intézkedvén a fogyasztási adóknak a legközelebbi évre leendő biztosítása iránt, teljes nyomatékkal jelentette ki a pénzügyigazgatóságoknak, hogy fennálló megváltási és bérleti szerződéseknek az államkincstár részéről való felmondását csakis a legkritikább esetekre kívánja szorítani. Ennélfogva az ily szerződések a pénzügyigazgatóságok csak akkor mondhatják fel, ha az idényre biztosított adóösszeget lényegesen meghaladt bérösszegre szóló, kellő bánatpénzzel fedezett szabályszerű béránlat áll rendelkezésre, vagy ha az illető községnek bérleti csoportba való vonása más községek sikeres biztosíthatása érdekében elkerülhetetlenül szükséges. Hogy az újból biztosítandó községekre nézve idejekorán tájékozást szerezhessen, köteleességévé tette a miniszter a pénzügyigazgatóságoknak, hogy október nyolcadikáig kimutatást terjeszzenek fel hozzá azokról a községekről, melyekben a fogyasztási adókat az idényre ráutalás útján biztosították, továbbá a melyekre nézve az államkincstár, vagy a melyekre nézve az adóösszeget jogositott a jövő évre jogérvényesen felmondotta a szerződést.

A második szolgálati év. A közös hadügyminiszter az önkéntesek tisztvi vizsgáira vonatkozólag érdekes rendeletet adott ki, a mely már az idén végmenő vizsgákon is érvénybe lép. A rendelet könnyítésszámba megy azokra az egyéves önkéntesekre nézve, a kik németül, a szolgálat nyelven nem tudnak. Eddig azok a tisztjelöltek, a kik épséggel semmit sem tudtak németül, a második szolgálati évre is kötelesek voltak. A most kiadott rendelet azonban a németül nem tudóknak megengedi, hogy a vizsgákat anyanyelvükön tehesék le. Ebben az esetben a vizsgáló tisztnek, a vizsgáló bizottság tagjainak és az elnöklő tábornoknak is tudnia kell az illető nyelven. Ha a vizsgáló ez alkalommal kimutatja, hogy tehetségéhez képest eleget tanult és a vizsga letetését, illetőleg a szabályok megtanulását csak

A „BÁCSKA“ tárcája.

A „Blanka dalok“-ból.

Szerelmed későn vallád meg nekem
 Sötét szemű szőke gyermekem.
 Szívem szétört . . . s szeretsz! Hiába már:
 Hervadt lombnak mit ér a napsugár?

... Emlékszem még: mikor szerettelek,
 Akkor nálad nem nyílt még kikelet.
 Mostan nyílik, mostan virul! De lásd,
 Nálam nem lehetsz már, csak pusztulást.

Nem vádolkak. Nem vagy oka, hiszen
 Mint gyermek tépted szíjjel a szívem.
 Azt gondolád, hogy játékszer csupán
 S ha eltörök: majd lesz más azután . . .

Hazudni nem tanított senki meg,
 Nem is hazudtál soha senkinek.
 Vidám kacajjal mondtad el nekem,
 Hogy szívedet nem lakja szerelem.

Nem úgy tettél, mint mostan én teszek:
 Üres szívvel szerelmed tettedek.
 Azt mondom, hogy csak érted lánigok . . .
 Hogy érted élek, érted meghalok.

Lelked? hazug szóárba ringatom . . .
 S te ennek úgy örülsz kis anygalmom!
 Nem sejtéd: így azért bánok veled,
 Hogy szíved ne tépjem ifjú szívedet.

... E vétkemért isten tán megbocsát,
 Sőt — úgy fogadja, mint buzgó imát.
 Imával oly bűn hogyne érne fel,
 Mely bűfelhőt űz homlokodról el? . . .

Keményfi.

A BRONZ-KÉZ.

Paul Bourget.

Tizenegy óra lehetett, mikor elhagytuk Vivianet, Raymond barátnőjét, aki csaknem királyi fenséggel fogadott bennünket s pazar, buja szépségével és vörösszőke hajával, mely glóriához hasonlóan aranyfényt árasztott pompás Rubens fejére, majdnem elbűvölő batást gyakorolt reám.

— De miért nem huzta le egész este, sőt még a vacsoránál se a keztyűit? Talán eltorzult vagy épen műkeze van — kérdeztem.

— Ugy van, fájdalom, felelte Raymond sóhajva. Egyébiránt hallgatagságra számíva elbeszélhetem neked ennek a kéznek a történetét. — Ennek a kéznek a hiánya Kutusoff hercegre emlékeztet, akit braziliai utad előtt neked is volt alkalmad megismerni.

— Azt a feketeszemű szőke oroszot érted nemde?

— Jól mondod. És mintha gondolatait akaróá összegyűjteni, Raymond egy ideig magába mélyedve némán és szótlánul haladt mellettem.

A teli hold sápadt mélabus fénye, melynek sugarai ezernyi reszketeg lángban törtek meg a Szajna zavaros vizén, az éj hangtalan csöndje, a fejünk fölötti csillagsátor villogása mindaz annyira hozzáillett ahhoz a sajátos hanghoz, melyen Raymond az elbeszélését kezdte:

— Emlékezni fogsz arra az időre, mikor a herceg Párisba jött. Eszedbe fog jutni az ő sajátos jelesége, melyben a szláv és az olasz vér keveréke olyan csodálatosan jutott kifejezésre. A szláv atyától a hatalmas természet, a széles vállakat, imponáló lényét, arcának hideg vonását és vörösszőke szakállát, — román anyjától kecses kezeit, tüzösen villanó, ragyogó, lángoló szeméit örökölte. Gazdag léven kezdettől fogva, tékozló volt, aminőket Párisban százával találhatsz, még pedig nem csupán a hercegek között.

— Nagyon is korán hagytad el a Páris, hogysem tanujta lehettél volna diadalainak, melyeket az élni tudó

világ szalonjaiban aratott. Az asszonyok bomlottak utána. Nos, ennek a gazdasága, a rangja és a külső megjeleneése elég magyarázatul szolgált volna. Csakhamar azonban, még pedig akkor, midőn hölgyeink meghallották azt a kegyetlen epizódot, mely őt arra kényszerítette, hogy pár évre hátat fordítson hazájának, a nap hősvé lett, a ki után mindenki futott, a kiért civakodtak s a kit egymástól kölcsönösen akart mindenki elhódítani.

A történet ez volt: szülei halála óta nővére nála élt ukrainai kastélyai egyikében. A leány valami kis kozák Don Jouannal szerelmi ömlengésbe bocsátkozott. Éjszakának idején a fiatal kozák katoná hozzalopódzott és egy hatalmas tölgyfa ágaira vetve magát, ágról-ágra osont, míg ablakaihoz nem ért. Lehullott levelek, letört galyak árulhatták el az ifjú herceg előtt nővére titkát, — egy napon vagy inkább egy éjjel a fiatal kozákot meglepi a herceg, legyűri és felakasztja annak a tölgyfának az ágára, melyen kedveséhez felkuszni szokott.

A kegyetlen tett híre elég volt, hogy a herceget divatba hozza és hölgyeink bálványává tegye. Ez elég volt, hogy Vivianeban új szenvedélyt ébresztszen iránta. Viviane az övé lett. De Viviane nem elégedett meg a herceg szerelmével. Ennek vad szenvedélye büszkeséggel, örmémmel és gyönyörrel tölté el, de egyszersmind félelemmel is és talán azért, hogy félelmet előlje, talán azért is, hogy a szenvedély vad hullámai szelid, odaadó szerelem elsimítsa, viszonyt kezdett egy festő, szerelmében a troubadourok szenvedéseire emlékeztető festővel Dubarre Mórival, a ki ismerőseid közé tartozik.

— Ő és Kutusoff a körben ismerkedtek meg a nélkül, hogy egyik a másiknak szerelméről tudott volna valamit. Barátokká lettek s egy napon, midőn Kutusoff barátját annak műtermében meglátogatta, ez egy ebenfeszkekrény mutatott neki, melyet a kis arany kulcsal nyitott fel. Mi volt benne? Egy bronzból készült női kéz, melyhez ő maga vette a fészlenyomatot s aztán bronzba öntötte.

— És ez a kéz?

— A herceg azt hitte, hogy ismeri ezt a kezét.

a német nyelv nem tudása tette számára lehetetlenné, akkor, ha magaviselete különben megfelel, altiszti minőségben már az előző szolgálati év végén tartalékba teszik.

Ujdonságok.

Kinevezés. Vármegyénk főispánja Beics Ferenc jelenleg szent-tamási állatorvost Ó-Becse székhellyel 5 járás, u. m. a zentai, ó-becsei, zsablyai, titeli és ujvidéki járási hatáskörű állatorvosává nevezte ki.

Kinevezések. A belügyminiszter Bács-Bodrogh megyében az ó-becsei anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé Vörös Béla segédjegyzőt, anyakönyvvezető helyettesé ifj. Bácskai József községi írnokot, a turiai kerületbe anyakönyvvezetővé Vujcsics Pál segédjegyzőt, anyakönyvvezető helyettesé Aranitzky Vladimír községi írnokot és a kunbajai anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé Hulovits Ákos segédjegyzőt nevezte ki.

Áthelyezés. Császkai György kalocsai érsek Ó-Becseről Bagó Mihály káplánt áthelyezte Melykutra, Ó-Becseré pedig Kozák József újműs helyettesét.

A zentai ünnepségeken Bács-Bodrogh vármegyét az alispán távollétében dr. Molnár Károly vármegyei főügyész képviseli.

Az első vegyes házasság a zombori kihirdetések között. A zombori anyakönyvvezető kihirdetési tábláján most jelez először vegyes polgári házasságot. Azonban ezt sem Zomborban kötik meg, hanem a baranyamegyei Szent-Lőrincen. Braun Henrik szent-lőrinci izraelita vallású kereskedő ugyanis jegyben jár Hermann Ilona kisasszonnyal, Hermann Jakab volt zombori lakos, most nagyváradi kir. törvényszéki bíró leányával.

Milleniumi dalestély. A zombori iparos dalárda folyó hó 5-én a „Vadászkürt” nagytermében saját pénztára javára táncal egybekötött dalestélyt rendezett. A műsor minden pontja nagy tetszést aratott. Különösen kiemelkedett Bogdán Mihály szólója, a kinek simulekány tenor hangja és Csermák József ügyes zongorajátéka teljes mértékben megnyerte a hallgatóság tetszését. Kiemelkedő része volt még az előadásnak a „Rákóczy-induló”. A közönség szűnni nem akaró tapsaival háromszor hallgatta meg a lelkes éneket; hosszan éljenzve majd az ügyes karmestert, kezdetét vette a tánc, a mely meg sem szűnt kivilágos-kiviradtig.

A zombori adókövető bizottság Zombor szab. kir. városára nézve is működését f. évi szeptember hó 12-én végleg befejezti. Ugy az adókövető bizottság, mint t. Előd Gyula kincstári képviselő ur, mindent elkövetett, hogy az államkincstár érdeke az adófizető polgárok érdekeivel összeegyeztessék.

Adakozás. A Szarvas Gábor-féle Adán felállítandó emlékszóborra legújabbán a következők adakoztak: Svaizer Gábor nyug. ezredes 1 frt, báró Vécsey József, báró Vécsey József, báró Vécsey Eszter, báró Vécsey Paulina, báró Vécsey Aurél Szatmár megyéből összesen 8 frtot, Révfy Zoltán 1 frtot, az eddigi gyűjtés összege 581 frt 45 krt tesz ki.

Eljegyzés. Kleiner József apatini tanító eljegyezte özv. Amann Ignacné, apatini magánzó Lenka nevű lányát.

Elhalasztott sajtótárgyalás. Bizonyára még emlékeznek olvasóink, hogy dr. Donoszlovits Vilmos dr. Thim József ellen sajtópörít indított, melynek tárgyalását a sajtóbizottság szeptember hó 14-én tüzte ki. Mint-hogy azonban dr. Thim József azóta Donoszlovits ellen vizonyát emelt, a szeptemberi sajtóbizottság a sajtópör tárgyalását november hó 2-ára halasztotta.

Választók névjegyzéke. A város központi választmánya a napokban ülést tartott, melyen Vukicsécs Péter tanácsnok elnököl, s az előadói tisztelet dr. Matzitz tanácsnok vitte; jelen voltak: dr. Alföldy Árpád, Ambrózy Gyula, dr. Falcione Nándor, Gyurisits György és Pocsay Sándor bizottsági tagok. Erdekes tárgya volt ennek az ülésnek: a jövő évi névjegyzék ellen beadott főszozlamlások, melyek több polgárnak a főszozlás s illetőleg törlesztés kérelmezik. A választmány két órát meghaladó tárgyaláson hozta meg határozatait, melyek a törvényben előirt határidőn át közszemlére lesznek kitéve.

Csalódott volna? Nem; nem csalatkozott. Ez a kéz Viviane keze volt és a művész úgy sugta meg neki, mintha szívének mély titka volna, hogy ennek a kéznek a tulajdonosa — kedvese.

A herceg mit se szólt. Se lényében, se tekintetében nem árulta el szerelmét semmivel. Tizenkét napra volt szüksége, hogy boszuját előkészítse. Mivel se árulta el, mi forr bensejében. Vadászni ment, százezreket vesztett a legnagyobb nyugalommal, játszott, nevetett, tréfált a klubban, mintha semmi se történt volna és Vivianának egy szót se szólt az árulásáról, egy szót se, a mi őt a nő előtt elárulhatta volna.

Időközben Móricot titokzatos módon ellopták az ébenfa-szekrénykéjét.

Az nap Viviane barátnőjének, Pérel Biankának bajját látogatta meg. A herceg kísérte őt oda és Viviane soha se nézett ki oly szépre, mint most.

— Nagyon szép vagy, sugta neki a herceg a keringő alatt. Vigyázz.

A nő pedig nevetett. Vigyázzon? Miért? kérdezte és tüzes tekintetével nézett rá, ő azonban nem felelt.

Éjfélkor elhagyták a bált és mindketten a herceggel mentek. Karjain vitte végig a termeken egy csöndes kis szobáig, melyben egy vörös ernaó lámpa vetett olyan fényt, mintha minden vérről volna borítva.

Itt lebozsátotta Kutusoff a terhét, ő pedig eléje térdelt.

— Maradj, mondá és megfogta Viviane kezét, gyöngéd csókkal halmozta azt, mialatt forró könyvek peregettek szeméből.

— Mi bajod? — kérde a nő ijedten.

— Ó pedig hangosan felsóhajtott.

— Mi bajod van? — kérde Viviane újra és felugrott, mintha a herceg könyvtárolos tekintetéből nemcsak mély, borzasztó fájdalmat, — de vad, fenyegető indulatot is velt kiolvadni.

— Maradsz, mondá Kutusoff és úgy megfogta Viviane kezét, mintha csavar-szorítóba lett volna.

— Mit akarsz? Mit akarsz? — sikoltzott a nő.

Eljegyzés. Karakásevits Milvoj zombori könyvkereskedő jegyben jár Kosztits Katalin kisasszonnyal, Kosztits Péter szurduki (szlavoniai) kereskedő leányával.

Templomfelavatás. Zenta város ujonnan épült róm. kat. templomának ünnepélyes felavatása e hó 3-án történt meg. A felavatás egyházi szertartását Császkai György kalocsai érsek megbízása következtében Appel Ede apát-plébános végezte.

Látogatás a palánkai kendergyárban. A Michels-féle palánkai kendergyárnak, mely ország-szerte jó hírnévnek örvend, a napokban előkelő látogatói voltak. Ugyanis herceg Odeschaloti és családja gróf Zichy Jenő kíséretében Illokról átrándult N-Palánkára s ott a Michels-féle kendergyárat és telepet egy óránál hosszabb ideig behatóan megismerlése s a szükességes magyarázatokat élénk érdeklődéssel hallgatva, a kiváló berendezés és kitűnő gyártmányok felett teljes elismeréssel nyilatkozott.

Zár alá helyezett községek. T-Kálmánfalva, Doroszló és Szonta községeinek szőlőiben a filloxera jelenlétét megállapították s ezért a földművelési miniszter a nevezett községek határait zár alá helyezte.

Polgári házasságkötés és kihirdetése.

Több oldalról vett hivatalos jelentésekből azt az értesítést vette a belügyminiszter, hogy egyes anyakönyvvezetők a törvény (1894. XXXIII. 55. §.) ama rendelkezését, mely szerint a házasságot csak a kihirdetés utolsó napjára következő három nap alatt szabad megkötöni, figyelmen kívül hagyják s a házasságokat e határidő leforgása előtt is megkötik. Meghagyta ennél fogva a miniszter a törvényhatóságok első tisztviselőinek, hogy az anyakönyvvezetőket a törvény szóban forgó rendelkezéseinek megtartására szigoron felelősség terhe alatt kötelezzék. Minthogy pedig az ily szabálytalanságok a törvény kevésbé gondos értelmezéséből is eredhetnek, kijelenti a miniszter, hogy a törvény helyesen akként értelmezendő, hogy a kihirdetés utolsó napja s a házasságkötés napja között teljes három napnak kell lennie.

Eljegyzés. Antunovich Andor szabadkai városi alkapitány folyó hó szeptember 7-én eljegyezte Palfy Juliskát, Palfy Antal szegedi földbirtokos leányát.

Uj katólikus templom és plébánia. Az érsek ómenináciája Cserevenka községében templomot és plébániát épített. Az építkezés már csaknem be van fejezve. Cserevenka kevés számú róm. kath. lakossága ezt is úgy tekint, mint fiók-egyház Bács-Kula egyházbához tartozik, de ezen templom és plébánia építéssel kezdetét veendő a cserevenkai róm. kath. lelkesítés.

A nyugalomba vonuló Miletics. Régióta csendes ember immár Miletics Szvetozár, a magyarországi szerbek egykori vezére, a véresszájú politikus, akit súlyos betegsége és az idők változása leszorított a közpályáról. A visszavonulás most még teljesebbé lett. A szerbek volt vezére néhány nappal ezelőtt elköltözött Ujvidékre, egykori politikai és hírlapírói szereplésének székelyhelyéről és Versecse ment fiához, Szlavkóhoz, a ki ott mint gyakorló orvos működik, hogy annak oldalánál tölthesse életének még hátra lévő napjait.

A király Szegeden. A legmagyarabb város, Szeged: még e hó folyamán abban a szerencsében részesül, hogy a legelső magyar ember, a koronás király habár kevés ideig is „ante portas” fog időzni. Őfelsége ugyanis, tudvalevőleg e hó 26-án leutazik a vaskapu megnyitási ünnepére és ugyanezen a napon keresztül utazik Szegeden. Az udvari vonat megérkezése és itt időzése még nincs precízírozva, de annyi már is bizonyos, hogy a „Szeged” állomáson legalább is tíz-tizenöt percet fog vesztegetni, amely idő alatt Enyedi Károly ültetvevető veszi át az udvari vonat vezetését. Még öt külön vonat is érinti e hó 26-án Szegedet. Ezen vonatokon utaznak le a vaskapuzhoz a megnyitási ünnep vendégei.

Felmentett belbiztos. Még a tavaszon történt, hogy egy lopásai ügyben Sárkány ó-becsei csendőrszervező feljelentésére szabálytalan nyomozás címén Markus Orbán belbiztos ellen büntető eljárást tettek folyamatba. A napokban megtartott végtárgyalásból kifolyólag a pancsovai kir. törvényszék Márkus Orbánt a bűnpálástól vádja alól teljesen felmentette.

Ekkor hideg mosoly vonult a herceg ajkaira, rég magába fojtott gyűlölet hideg mosolya. De mit sem szólt, csak mosolygott és újra ajkaihoz vonta barátnője kezét.

Néhány órával később Viviane mély álomba volt merülve.

Halkan osont ekkor a herceg az ajtóhoz és ki-nyitotta.

— Készen vagy Iván?

— Kész vagyok.

— És Iván a herceg inasa, aki előbb jobbjágya volt, belépett.

— A kábító szerek?

— Itt vannak.

— A kések?

— Itt vannak.

— Ugy jer.

Mint egy mély, különösen nyomasztó álomban, úgy tetszett Vivianának, mintha látná, hallaná mindent. Azután úgy tetszett neki, mintha heves fájdalom venne rajta erőt és elvesztené eszméletét.

Mágnap reggel kilenc órákor Móric még ágyban fekve, levélkét kapott a hercegtől.

„Nézzen bele az ébenfa szekrénykéjébe kedves Móric. Egy meglepetés van benne.”

Móric felugrott.

Ott... ott... igen, valóban, ott volt újra az eltűnt kis szekrény. Izgatottságtól remegve nyitja fel és a borzalom kiállításával tántorodik vissza, mert ott van benne egy kéz... de nem a bronz-kéz... nem... az ő keze, Viviane keze, még véresen, éles metszéssel választva el karjától.

Raymond elhallgatott és eldobta a cigarettjét.

— Nos és — megveregetkedek? — kérde.

— Igen, a herceg megölte Móricot párbajban.

— Nos, és te... meg fogod őt boszúlni?

— Ki tudja... Talán... szólt Raymond és le-nézett a csillagokra, melyek ott lenn csillogtak és táncoltak a Szajna sötét tükörén.

Tisztviselők fél vasuti jegye. Az államvasutak igazgatósága már eddig is több város hatóságával tudatta, hogy a tisztviselői karból kik igényelhetnek féljegyet. Az egyes városoknak szétküldött lajstromokból kitűnik, hogy minden nagyobb javadalmazásu hivatalnok igényelhet a vasuton féljegyet, ellenben a szegény írnok és a még szegényebb díjnok, ha valamely ügyben utaznia kell, hát utazhat egész jeggyel, mert hát teheti, hisz ugy is oly pazarul fizetik az írnokokat és a díjnokokat. Hát bizony nem ez az osztó igazság.

Lóverseny Szabadkán. A szabadkai „Lóverseny-Egyesület” által f. évi szeptember hó 20-án tartandó lóversenyekre vonatkozólag a nevezési határidő 1896. évi szeptember hó 13. d. u. 4 óráig tart. Irásbeli vagy távirati nevezések Milassin Károly (Szabadkán) egyleti titkárhoz intézendők és az utóbbiak 24 óra alatt írásban megerősítendők. A tétek a nevezéssel egyidejűleg fizetendők le.

Elődorta az ár. Ó-Becsen már hetedik alkalddal követelte az idén a könnyelmű gondatlanság, hogy a gyermekeket a szabad Tiszában fürdeni engedik. Lázár András 8 éves fia vasárnap fürdeni ment a Tiszára, de az ár elsodorta és nyomtalanul eltűnt s csak másnap este találták meg a molnárok a kis fiu holttestét.

A levelező közönség figyelmébe. A levelek súlya a belföldön az 500 grammot, továbbá Ausztriával, Bosznia és Hercegovinával és Németországgal való forgalomban a 250 grammot nem haladhatja meg. Portómentes iratesomagok súlyát 1 kilogramm terjedhet. A többi országokba bármily súlyú levelek küldhetők. A levelek térfogata három irányban a 10, 20, 30, vagy 5, 15, 35 centiméter, ha pedig tekercs alak — hosszúságban 30, átmérőben pedig a 15 centimétert meg nem haladhatja.

Esküvő. Uj-Szivacon folyó hó 7-én Szorg Fülöp ó szivaci tanító és Evinger Ida, Evinger Henrik új szivaci tanító kedves leánya léptek az anyakönyvvezető elé, hogy az házasságukat megkösse. A polgári esketés után a templomba mentek s ott is megfogadták egymásnak a „holtomiglan-holtodiglan”-t.

A cseplőgép áldozata. Liszka András zentai lakos 14 éves fiú cseplőgép közben saját vigyázatlansága folytán a cseplőgép dobjába került s a gép jobb lábát egész a combhajlatig összezúzta.

Milyen telünk lesz? Erős konkurens akadt Falbnak, a birneves időjósoknak egy bácskai parasztagada személyében, a ki a régiek tapasztalatai alapján évtizedek óta megfigyelte és mindig biztosan megjósolta, hogy milyen tél lesz. Most hozza e tapasztalatait nyilvánosságra először s hosszas megfigyelései alapján egész biztosan állapítja meg, hogy az idén a tél nagyon korán fog beállani s oly rendkívüli nagy hidegek és havazások lesznek, a melynek már nagyon régóta nem fordultak elő. Szerinte a Jakab napján az égen mutatkozó fehér fellegecskék biztos mutatói a jövő tél lefolyásának.

A névmagyarosítás terjesztése. Lukács László pénzügyminiszter megküldte valamennyi m. kir. pénzügyigazgatóságnak a központi névmagyarosító társaság kérésére annak a névmagyarosításra vonatkozó „Utasítását” a kérvény mintájával együtt egy rendeltetett kiséretében, melyben meghagyja a pénzügyigazgatóságoknak, hogy az utasítást a kerületükben állomásozó pénzügyi biztosoknál és legénységük tudomásvétel, illetve mihez tartás végett közzétesse.

A magyar hadi intézményről. Szederkényi Nándor országgyűlési képviselő értékes művet adott ki, a melynek a címe: „A magyar hadi intézmény történeti és közjogi megvilágításban”. A nem kis fáradságra való munka bizonyára érdekelni fogja a szakértőket, a kik hivatalos véleményüket mondani a komoly mű értékéről. Mi csak megjelenését jegyezzük fel.

A zentai emlékünnap. Zenta folyó hó 11-én a Savoyai Eugen herceg emlékére emelendő szoboralapjának javára ünnepséget rendeznek a következő programmal: Deli 12 órákor társas-ebéd az Eugen-szigeten. Este 8 órákor felolvasás és nagy hangverseny a budapesti m. kir. operaház és a nemzeti színház tagjainak közreműködésével a városi közgyűlési teremben. Hangverseny után táncvigalom az Eugen-szálló emeleti és földszinti termeiben.

Államvasuti hivatalnokok szaporítása.

Az államvasutak alkalmazottjainak szolgálati igénybevételén könnyíteni szándékozik a kereskedelmi miniszter oly módon, hogy azokon az állomásokon, a hol az igénybevétel nagyobb, fokozatos életbe lépteti a 12 órai felváltást, nagyobb állomásokon pedig a fennforgó viszonyokhoz képest elkülöníteti a személypénztárakat a teherpénztáraktól. Ez intézkedések természetesen csak a személyzet szaporításával vihető keresztül, s a személyzet szaporítását teszik szükségessé azok a biztonsági intézkedések is, melyeket a vonatforgalomnak egyes vonatokon mutatkozó jelentékeny sürűsége okvetlenül megkövetel.

A kerékpárosok védelme. Csak nemrégiben adtunk hírt arról, hogy megyénk alispánja egy rendeletben felhívta a hatóságokat, hogy a kerékpárosokat a tudatlan emberek támadásaival szemben megvédjék s most a belügyminiszter hasonló rendeletet adott ki, melyben felhívja a községek lakóit, hogy az utcán vagy uton átvonuló kerékpárosoknak útjába akadályokat ne gördítsenek. Továbbá felelősség terhe mellett utasítja a szülőköt, hogy a gyermekeiket a kerékpárosok megdöbölésétől, kigunyolásától és kutyáknak utánuk való uszításától tiltsák el, mert előforduló kihalás esetén súlyos büntetéssel sújtatnak.

Lóvá tett orvos. A napokban történt, hogy egy vidéki járásorvost éj idején felköltötték. Paraszt ember hívta a feleségéhez, a ki már halálán van. Az orvos befogatott és a paraszttal utnak indult a több kilométernyire levő hely felé. A helység közelében a paraszttal valami ürügy alatt lezárt a kocsi, aztán eltűnt. Az orvos, minthogy nem tudott semmiféle beteg asszonyról, boszusan hazatért. Néhány nap múlva az orvos a következő levelet kapta: „Jelen tisztelt orvos ur! Nagyon le vagyok kötelezve, hogy hazavitt; lehetetlen volt kocsi kapnom, az idő pedig iszonyu volt s így az ön kocsiját kellett használnom. Remélem, nem veszi rossz néven a kis alkalmatlankodást?”

Gyilkos villám. Tarbay Antal szabadkai földmives Magda nevű leánya szombat este a munkáról hazafelé tartott, midőn egyszerre a kunbajai vasuti állomás közelében elfogta a vihar. De hiába sietett, hogy fedél alá érjen, mert alig jutott el a kunbajai vasuti órházig, midőn egy lecsapó villám agyoncsújtotta.

kezden
rendez
hogy
közül
22-ig
— me
progra
közök
időszá
kiállít
tani. A
A
delet
választ
tart, a
engede
között
előésk
patriár
jelen v
tás, me
melyren
T
ki üres
kedésé
szekrén
alapsa
hírmű
siratja,
mozzál.
H
szerenc
Pekaliss
vitt haz
ültette,
közlebe
felett ke
de a fu
a mely
bantak t
két tíze
El
lakos 5
az udvar
Ilka látv
kutba és
míg a se
mentetté
K
lakos Ag
kutba ese
már ki, n
ugy törté
ott meg a
széltgett
az udvarb
és látták,
ahányan v
találtak e
leányt. A
közben su
A v
Forgó Fer
a torzsal
Tallas Jan
Ferenc is
Forgó Fer
pillantotta
nagyon elf
rohanta T
általános v
pisztoly-
Hogy ki b
akarja be
lövés Forg
János két
állapota su
M
Előf
képek a m
jelenő rajz
össze 25 v
ban is köze
utirajzaimt
Amit e kö
és becs sz
inkább mint
közérdékü
pek, majd a
alatt, kibea
habár egy
szépségü k
tehat nem is
össze ezeket
egyaránt. A
ként vonul
az időben k
külföldi és
totta nagysz
homályosult
fogtam fel a
örökítésére
ezeket az e
mint utirajz
fizetési ára
tésben 2 frt
teletpeldány
címeire Zot
nyomtatandó
magamat. A
kapják. Zom
Károly. —
Balaton-Füred
kezés Karlsb
A zombori par
Gondolatok és
viharban. Hus
éves iskolatárs
— II. Beszéd
foglaláskor. T

Az állam-
ros hatóság-
igényelhetnek
lajstromok-
mázásu hiva-
ben a szegény
amely ügyben
rt hát teheti,
at és a díj-
ság.
dkai „Löver-
20-án tar-
ési határidő
tart. Irásbeli
(Szabadkán)
24 óra alatt
egyedjüleg

edetik ál-
anság, hogy
edik. Lázár
Tiszára, de
ak másnap
estét.

ve. A leve-
ba Ausztria-
ággal való
neg. Portó-
rjedhet. A
dhetők. A
30, vagy
— hosszú-
meg nem

org Fülöp
rik új szí-
nyvvezető
ri esketés
dták egy-

rás zentai
zatlansága
obb lábát

se akadt
asztgazda
évtizedek
ta, hogy
nosságra
biztosan
brán fog
avazások
fordultak
zó fehé-
nak.

Lukács
m. kir.
sitó tár-
onatköz-
rendelet
zgatósá-
omásozó
násvétel,

erkényi
dott ki,
örténeti
ra valló
a kik
mű ér-

szó 11-én
szobor-
vetkező
gen-szi-
rseny a
tagjai-
eméleti

itása.
énybe-
minisz-
hol az
i a 12
nforgó
árakat
n csak
a sze-
onsági
egyes
etlenül

égiben
rende-
osokat
ljék s
tt ki,
t vagy
at ne
pitja a
meg-
k való
esetén

hogy
araszt
b. Az
több
en a
an el-
beteg
va az
ps ur!
tetlen
gy az
veszi

föld-
káról
rasuti
hogy
rasuti

szó 11-én
szobor-
vetkező
gen-szi-
rseny a
tagjai-
eméleti

szó 11-én
szobor-
vetkező
gen-szi-
rseny a
tagjai-
eméleti

szó 11-én
szobor-
vetkező
gen-szi-
rseny a
tagjai-
eméleti

Kiállítás hírek. Mult számunkban megemlé-
keztünk az évezredes országos kiállítás tartama alatt
rendezett időleges kiállításokról s tévedésből azt írtuk,
hogy a baromfiállítás az évezredes állatkiállítások
közül az utolsó szeptember hó 14-én nyílik meg és
22-ig tart. Most azonban helyreigazítjuk tévedésünket
— mely onnan eredt, hogy azóta az időleges kiállítások
programja változott — s tudatjuk a résztvevni szándé-
kozók, hogy a baromfiállítás a beállott vedlési
időszak miatt október hóra halasztotta a rendezőség. A
kiállítás október hó 14-én nyílik meg és 22-ig fog tar-
tani. A bejelentési határidő szeptember hó 15-én jár le.

**A szerb egyház egységes szabályrende-
lete.** A gör. kel. szerb nemzeti egyházi kongresszusi
választmány augusztus hó 31-ike óta rendkívüli ülést
tart, a melynek tárgya a király által a jövő évre
engedélyezett egyházkongresszuson tárgyalandó ügyek,
közöttük a szerb egyház egységes szabályrendeletének
előkészítése. Az üléseken Brankovics György, a szerb
patriárka elnököl s a tagok csaknem teljes számmal
jelen vannak. Az eredményes működésre alapos a kilátás,
mert a választmány tagjai a jövő évi kongresszus
melyreható fontosságáról meg vannak győződve.

Tolvajlás. Klein András b. monostorszeghi lakos
ki íres óráiban a Szlavóniából importált sertések keres-
kedését is üzi, a napokban jól megjárt. Ugyanis a nyitott
szekrényben elhelyezett 170 frtnyi készpénzt valaki
alaposan megdézsmálta s csak az ércpézt hagyta ott
birmondoul. A kárvalott a hiányzó százaz bankóját
siratja, a csendőrök pedig az „ismeretlen tettest“ nyo-
mozzák.

Halálos végű kocsikázás. Halálos végű
szerencsétlenség történt a minap Bogojeva községében.
Pekalits István topolyai tekintélyes kereskedő portékát
vitt haza kocsiján, s míg 12 éves fiát a ladaq tetejére
ültette, ő maga a bakra tilt a lovakat bajtva. A község
közében a táviró egyik oszlopa kidől, s a drót az ut
felett keresztül állott. A kocsit elűrt ugyan a drót alatt,
de a fiut lekapta a kocsit tetejéről s a lovak közé dobtá,
a melyek erre megbokrosodtak és őrlött vágatással ro-
bantak tova. Pekalits maga is a lovak közé esett, s a
két tüzes paripa mindkettőjüket agyongázolta.

Életmentő kis lány. Mánich Antal topolyai
lakos 5 éves Sándor fia a minap játék közben beleesett
az udvaron lévő kutba. Kis testvére, az alig 13 éves
Ilka látván fivére szerencsétlen esetét, utána ugrott a
kutba és fentartotta testvérkáját a víz színén addig,
míg a segélykiáltásra odasietők emberek mindkettőt ki-
mentették.

Kutba esett. Górf Ferenc bács-petrovovszellői
lakos Ágnes nevű leánykája mult vasárnap délután a
kutba esett és gyors segély hiányában csak akkor vették
már ki, midőn a víz már harmadszor dobtá fel. Az eset
ugy történt, hogy a leánya atyja kint volt az akkor
ott megtartott országos vásáron, míg az anyja kint be-
szélgelt az utcán több asszonyokkal. Egyszerre azonban
az udvarból hangos sikoltást hallottak, mire beszaladtak
és látták, hogy a kis leány a kutba esett. Az asszonyok
ahányan voltak, annyifelé szaladtak ijedségükben, míg
találtak egy Galusz nevű embert, aki felhozta a kis
leányt. A leányka felépüléséhez nincs remény, mert esés
közben súlyos sérüléseket kapott.

A vetélytársak. Régen torzsalkodtak egymásra
Forgó Ferenc és Tallas János csantavéri legények. Ezt a
torzsalkodást gyűlöletté szította azon körülmény, hogy
Tallas János azt a leányt jegyezte el, kinek Forgó
Ferenc is szívesen „bekötötte volna fejét“. Mult vasárnap
Forgó Ferenc néhány legény-pajtása társaságában meg-
pillantotta Tallas Jánost, amint az mátkájával sétált;
nyagon elfogta a keserűség és társaival együtt meg-
rohanta Tallast, kinek néhány legény védelmére kelt,
általános verekedés fejlődött ki, midőn egyszer egy
pisztoly-lövés hallatszott, mire a legények szétrebbentek.
Hogy ki lött, azt még nem tudják, mert egyik sem
akarja beismerni, hogy lett volna nála fegyver, de a
lövés Forgó Ferenc karját borsolta, ellenben Tallas
János két szurástól találva esett a földre. Ez utóbbinak
állapota súlyos.

Művészet és irodalom.

Előfizetési felhívás Vértesi Károlynak „Köd-
képek a multból“ című, az 1896. évi november hóban meg-
jelentő rajzai és beszédeire. Egy vaskos kötetbe foglalom
össze 25 év alatt különböző időben írt, részben a lapok-
ban is közölt, de önálló kötetekben meg nem jelent
utirajzaimat, tárcaleveleimet s alkalomszerű beszédeimet.
Amit e könyvbe fölvettem, nem írtam az általános érdek
és bees szempontjából veendő maradásosság igényével:
inkább mint műkedvelő, de mint ilyen is nem egyszer
közérdekű alkalomból, sokszor pedig a szemlélt uti ké-
pek, majd a rokoni és baráti együttlétet közvetlen hatása
alatt, kibén főként az utazások keltették föl a vágyat,
habár egyszerűen is, keretbe foglalni a látott fenséges
szépségű képeket. Jóakaratu fogadtatás és méltatlanság
tebát nem is várok egyebet. Különböző időből állítottam
össze ezeket a képeket, a távoli és a közelebbi multból
egyaránt. A távoliak a már régmult benyomások köde-
ként vonulnak el lelkem előtt, a közeli pedig abban
az időben keletkeztek, midőn az egykor annyi bel- és
külföldi és más világrészi természet és műkincsek nyuj-
totta nagyszerű és nagybecsű képet felfogó látásom el-
homályosult s magam is ködben voltam és ily állapotban
fogtam fel a látottakat, ugy a köz- és magánélet meg-
örökítésére méltó benyomásait. — Fogadják az olvasó
ezeket az elmosódó „Ködképeket“ is olyan szívesen,
mint utirajzaimat már többször fogadta. A könyv elő-
fizetési ára fűzött példányonként 1 frt 20 kr, diszk-
tésben 2 frt 20 kr. Annak, ki hat előfizetőt gyűjt, tisz-
teletpéldánnyal szolgálók. Az előfizetési pénzeket kérem
címemre Zomborba küldeni október elejéig, hogy a
nyomatandó példányok száma iránt idején tájékozhasam
magamat. Az előfizetők példányait postadíj-mentesen
kapják. Zombor, 1896. évi szeptember hó 1-én. Vértesi
Károly. — A könyv tartalma: I. Rajzok. Alexandria.
Balaton-Füred. Szeged az árvíz után. Kahlenberg. Emlé-
kezés Karlsbadra. Botanikus séták a zombori parkban.
A zombori parkban levélhulláskor. Az elmebetegségekről.
Gondolatok és visszaemlékezések március 15-én. Élet-
viharban. Huszonöt év multán. Utóhangok a harminc
éves iskolatársi találkozárról. Egyhármad század multán.
— II. Beszéd: Március 15 ik napján. Főispáni szék-
foglaláskor. Tiszújítás alkalmával. Püspök unokabá-

tyámra. Unokabugom eskütvőjén. Költő barátomra. Kál-
mán napján. Torontálban. Ferkó sógoromra. Szvecsáron.
Mátyás napján. A törvénytörési elnökre. Sándor napján.
A főigazgatóra. A polgármesterre. Az apát-plébánosra.
Pobárhangok a batinai szőlőhegyen. Viktóriákról. Rák-
estélyen. A minta-szólótelepen.

A „Vasárnapi Ujság“ szeptember 6-iki száma
34 képpel s a következő tartalommal jelent meg:
„Az olasz királyi és jegyese“ (Viktor Emánuel olasz
trónörökös és Helena montenegrói hercegnő arcképevel).
— „Az én kis gazdámrol.“ Költemény Szabolcska Mi-
hálytól. — „Emlékek a régi magyar huszárelőből.“ —
„A kassai székesegyház“ (11 képpel). Dr. Nyáry Sán-
dortól. — „Francia emléktábla“ (képpel): A francia hir-
lapírók emléktáblája a magyar hirlapíróknak. — „Pan-
nonhalmán“ (képekkel Jantyk Mátyás rajzával és Erdélyi
fényképe után). — „A zaborhegyi emlékoszlop felava-
tása“ (Jantyk Mátyás rajzával). — „Gróf Széchen Antal“
(arcképpel). — „Az utolsó Migazzy gróf“ (gróf Migazzy
Vilmos arcképevel). — „Lobanov orosz külügyminiszter“
(arcképpel). — „Ezredévi ünnepek.“ — „Konstantiná-
poly Budapestnek“ (képekkel a Nemzeti Szalon ünnepélyé-
ről és Konstantinápolyból). — Irodalom és művészet,
Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg
stb. rendes heti rovatok egészítik ki a lap tartalmát.
A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 2 frt,
a „Politikai Ujdonságok“-kal együtt 3 frt. Megrendel-
hető a Franklin-társulat kiadóhivatalában. (Budapest,
IV., egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a
„Képes Néplap“, a legolcsóbb újság a magyar nép
számára, félévre csak 1 frt 20 kr.

CSARNOK. BELGRÁDI ÉLET.

Az igazi Kelet nem Magyarországon, hanem
Szerbiában kezdődik. A határon átlépve, Belgrádban e
sajátságos világ kellő közepén vagyunk. Oly városba
jutunk, a hová Magyarország közvetítése nélkül egye-
nösen Nyugatról hatottak el egyes intézmények, vivmá-
nyok; mind nagyobb hódításokat tesznek, de mindaddig
sajátságos ellentétet képeznek a nép zömének eredeti
sajátságaival.

Az idegenek többnyire csalóda hagyják oda
Belgrádot, különösen a kik a Baedekerek nagyszavu
leirásait tanulmányozzák előzetesen. Egy drezdai szász
utitársamat borzongás fogott el, a mikor belgrádi tar-
tókodásáról beszélt. Sehol strögölődő, szórakozó ember-
csoportokat nem talált, pedig egy nagy városban ezt
joggal kereshette. Csak hogy nem tájékozódott a helyi
szokások felől s mindenhová rossz időben ment. Ébéd
után a Kalimegdánon, a város és a vár között fekvő
gyönyörű sétaterületen volt; azután a távolabb fekvő Topsisider
kiránduló helyet kereste fel, este meg egy kávéháza
tűlt, a hol egyetlen német énekesnő szórakoztatta, míg
ő szerb dalokat remélt hallani. A közönség viszont csak
este felé jár a Kalimegdánra, azután színházba, a
Topsisidert pedig csak vasárnap keresi fel.

Ejjeli élet nincs Belgrádban. Tíz óra után lassanként
eloltják a villamos lámpákat és az utcák teljesen kihál-
nak. A szűrkület beálltval drabantok puskával és fel-
tűzött szuronyokkal járhatnak az utcákon. Mindez nem
valami bizalmat keltő látványt nyújt. A kávéházakban
egy-két alak szüresüli a török kávét s csakhamar
távozik.

Annál érdekesebb a nappali látvány. A főbb ut-
cákon, különösen a piac körül élénkesség uralkodik.
Lóvasut és villamos közvetíti a forgalmat. Hatalmas
házsorok díszítik a főutcát. Nagybbrészt új épületek, a
földszinten üzletekkel és kirakatokkal. Különösen feltűnik
a renaissance stílusban épült királyi palota, a Konak.
Gyönyörű kertjével és melléképületeivel nagy területet
foglal el a város közepén. Előtte egy katonai áll őrt s
belől egész néptelenség látszik. E nyugalom csak elpa-
lástolja azt a folytonos forrongást, mely az állam vezetőit
nyugtalanítja.

A katonaság itt még a legfőbb kormányhatalom.
Az utcákon, a vendéglőkben lépten-nyomon katoná-
tiszteteket látni. Fehér és kék ruházattal, sajátságos
sapkájukkal élénk benyomást tesznek. A király különös
gondot fordít a katonaságra. Sándor külön palotát emelt
a tiszteknek a Slavija felé s egész fellépéstik mutatja,
mily fontos szerepet játszanak a város életében.

A katonaság nagy része a várban van elhelyezve.
Három kapun át bástyák között jutunk be. A legelső
kapu fölött van Szerbia cimere, a hol egykor a Hunyadiak
böllője díszlett. A várarkokból rabláncok csörgése hal-
latszik. A kényzermunkára ítelt rabok lábukon béklyókat
hordanak s a lánc közepe övükre van erősítve. A várban
kaszárnyák, katonai iskolák vannak. A várkonyon áll a
parancsnokság újabb palotája. A bástyák leluzódnak a
begyoldalán a Száva partjái, mely valamivel alább
egyestül a Dunával. A várfalak egyes helyeken már
omladoznak vagy megrongálódtak. Hány ostromot állottak
ki Nándorfehérvár e régi falai! A vár fokáról szép
kilátás nyílik Zimonyra, a Száva és Duna folyására.
Északra látszik a begyoldalán fekvő város néhány ki-
magasló épületével. Fölötte a hegyen áll a zimonyi
ezredéves emlék. Kerek torony alaku alsó része, a
középső oszlopos díszítéssel bír, a felső egy keskeny
csesban végződő torony, melyen egy sas til kiterjesztett
szárnyakkal, szájjában kardot tartva. Az északi kapu
fölött 896—1896. aranyozott évszámok jelölik az ezred-
éves időköt, melyet megörökít. Homlokzata Belgrádra
tekint át. Mögötte kélik a távolban a Vrdnik hegylánc.
Nyugat felé messzire lehet látni a Száva csillogó víz-
tükrét. Belgrád alatt szigetet képez s kissé keletre ömlik
a Duna széles medrébe.

A vár mellett húzódik a Száva mentén a Kalimegdan
teraszszá, a honnan hasonló kilátás nyílik bár kissé mé-
lyebben fekszik mint a várfok. Ide tudul esténként a
belgrádi előkelő közönség. A cukrász-pavillonok előtt
vagy a padokon ülve nézik a belgrádi szép asszonyok
a nap lementének fenséges látványát, vagyis inkább
egymás toilletjét. Kétségteletlenül sok izléssel öltözködnek.
A nemzeti viselet csak ritkán tűnik fel. Öreg asszonyok
viselik még, de leányaik már a legutolsó párisi divat
szerint öltözködnek. A terrasz mögött vannak a park
árnyékos fasorai. A középső roudéaut egy szökőkút dí-
szíti s körülötte néhány nevezetes szerb író mellszobra
áll: Gyura Jaksics, Jovan Gavrilovics, Gyura Danicsics.
A szűrkület beálltval a közönség lassanként a városba
vonul vissza.

Szintársulat nyáron át is játszik a belgrádi szin-
házban. Hetenként ad három előadást, de a melegben
nem nagyon sűrűn látogatják. A színészek között kitűnő
erők vannak s élvezetes estét szereznek. Nagybbara
fordított darabokat adnak. „Az új darab“ című spanyol
drámát láttam Don Manuel Tamajotól. Egy szerelmi
féltékenység története kissé erőltetett helyzetben fel-
tűntetve. De Gavrilovics és Nigrinova kisasszony meg-
lepő hérvél és drámai erővel tették érdekessé.

Egyéb művészeteknek kevés nyomát találjuk
Belgrádon. Talán egyetlen szobor a színház előtt álló
fejedelmi lovas-szobor. Muzeumokat, képtárakat hiába
keresnénk. Ezek hiánya okozza sokszor az idegenek
csalódását. De egy fejlődő kis nemzet erejét más veszi
igénybe, a mi fontosabb léte fentartására. Hisz tudjuk,
hogy a sokkal nagyobb Magyarország is e téren a
kezdet kezdetén van.

Sokan nem ettől nyerne kellemetlen benyomást
Belgrádon, hanem a cipőnyomástól, a mit a pártatlan
rossz kövezet okoz. Néhány aszfaltított utcán kívül a
többit egész szelvényben faragatlan kőburkolat borítja.
Biz itt ember legyen a talpán, a ki egy félórát tud
rajta járni. Ebben a város nem igen mutat haladást.

Még jellemző a török városrés. Piszkos utcákból
áll s egy török mecset is van benne. Az itteni álla-
potokon felismerjük Európa legkonzervatívabb nemzetét.

De a tulajdonképi Belgrád egy fejlődő nagyváros
képét mutatja. Nem nyújt sok élvezetet a teljesen ide-
gennek, de sok érdekességet a népéletet közelebből meg-
figyelőnek.

Charles.

Szerkesztői üzenetek.

Virrasztás, Esdekítés, Lólanak. Az első gyenge verselő.

A kis madár is alszik — nem dalol —
Fészékén párválj messze valahol.

Itt a „nem dalol“ szavak fölőlegesek; ha már egyszer alszik, persze
hogy nem dalol! Minek azt ki is írni! Persze a rim! — Az Esdekítés
már jobb, a verselése ügyes, a hangja kellemes, de az utolsó versszak
már nem egyéb, mint versebe szedett próza. Ott megakad a hangulat,
megszűnik a dal. — A Lólanak című furesza hurokon pendül. Zóla
megírhatja ezt regényben, de magunkfajta embernek még keztyús
kézzel se szabad hozzá nyulnunk. Nem dalba való az ilyen gondolat,
hiába! A szépen gördülő jambusok belevessnek abba a... sárba,
amire ráfésérelte őket. — Egyébként — ismétlőjük — a verselek,
különösen az utóbbinál igen ügyes. Ha izlése változik, azt hisszük,
kiváló dolgokat is produkálhat.

M. F. urnak. A goromba koresmáros címmel beküldött híret
nem közölhetjük, mert nem elég tárgyilagossgal írja le a történetet
s egyenesen a sértett fél pártjára áll, akit ekkéiben csak N. N.-nek
nevez meg. Továbbá oly frázisokat használ, melyek legfeljebb egy
drámai mű keretében foglathatnának helyet, nem pedig egy tárgyilagos
híresekében, mint pl. mikor azt mondja az inzultáló félről, ki amint
megjegyzli, nem emberhez való módon sértettegze szavaival ellenfelét:
„kötört rajta a vad düh, mely elrutitá emberi alakját s egy pusztaban
nevelt orozslánhoz hasonló módon megtámadta N. N. urat.“ — Még
egy megjegyzésünk volna a hasonlatára vonatkozólag. Az orozslánt t. i.
ketreeben szokták nevelni, nem pedig a pusztaban, ott magától is
felnevelkedik s nincs szüksége gondozóra. Továbbá, hogy mily erős
kitételeket használ, mutatja az is, hogy mi, midőn levelelnek fent idé-
zett passzusát olvastuk, hát azt vártuk, hogy a szegény N. N. urat
most már okvetlenül elevenen megessi ellenfelé, mint az orozslán is
meg szokta tenni ezt azzal, akit megtámadott, pedig csak szavakkal
inzultálta. Tartózkodjék az ilyen merész hasonlatoktól s írjon tárgyilagos-
lagosabban, akkor szívesen fogjuk közölni ezental becses tudósításait.

V. M. urnak Alsó-Kovil. Önnek szintén csak azt írjuk, mint
fennebb M. F. urnak, méltóztassék tárgyilagosabban, tömörebben meg-
írni cikkét, minden terjengős kiszinezés nélkül s akkor, ha ezen hibá-
járól leszokik, továbbra is szívesen látjuk levelezőink sorában. Jelen
cikkét fenti hibáinál fogva nem közölhetjük; de ha még egyszer tár-
gyilagosan leírva beküldi, ugy szívesen adunk helyt sorainak la-
pukban.

F. I. urnak. Névtelen levelekre nem válaszolunk. Különben is
más forrásból pl. a titeli főszolgabírói, vagy az alicspáni hivatal utján
biztosabb értesítést nyerhet.

Feladó szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz-és váltó-üggyvéd.
Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Pályázati hirdetés.

Sztanisicson (Bácsmege) a róm. kath. kántor-tanítói
állás elbálozozás folytán megüresedvén, arra ezennel
pályázat hirdetetik **október hó 5-éig.** Az állás
javadalma:

- I. Tanítói fizetés:
1. 1/4 telek föld, 2. 600 □ öl járásföld, 3. 300
□ öl szőlő, 4. a hivektől 500—1/2 (1 porció) kétszeres
buza, 5. készpénzben 63 frt a községtől és ismétlő-
iskoláért 25 frt, 6. fűtő szalma 12 frt 50 kr értékben,
7. 1 öl fa, 8. tisztogatásért 10 frt.
II. Kántori fizetés:
1. 1/4 telek föld, 2. 600 □ öl járásföld, 3. 300
□ öl szőlő, 4. a hivektől 500—1/2 (1 porció) kétszeres
buza, 5. készpénz 63 frt, 6. fűtő szalma 12 frt 50 kr
értékben, 7. 1 öl fa és ostyasütésért külön 1 öl fa, 8.
6000 lélek után stóla, 9. szabad lakás.

Pályázhatnak a magyar-német nyelvben és kántori
teendőikben teljesen jártas, tanítói és kántori oklevéllel
bíró néptanítók. Köteleessége az iskolaszék által kijelölt
mindennapi és ismétlőosztályt vezetni és a községben
szokásos kántori teendőket végezni.

Akadályoztatás esetén és ha kétfelé van temetés,
helyettesítéséről a megválasztott tartozik gondoskodni.
A kellőleg felszerelt folyamodványok a sztanisicsi
képviseletstílet s r. k. iskolaszékre címezve, ft. Meszner
István kertületi esperes urhoz Bezdánba (Bácsmege)
küldendők.

A pályázók október 5-én d. e. 10 órakor szemé-
lyesen tartoznak megjelenni s próbaéneklést és orgo-
nást tartani.

